

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.503/2021/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. január 26.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmény

Terhelt: III. rendű

Első fok: Budai Központi Kerületi Bíróság, 5.B.2023/2016/100., ítélet, tárgyalás,

2020. január 17.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 27.Bf.7848/2020/17., ítélet, nyilvános ülés,

2021. február 10.

Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a III. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budai Központi Kerületi Bíróság 5.B.2023/2016/100. számú, illetőleg a Fővárosi Törvényszék 27.Bf.7848/2020/17. számú ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2020. január 17-én kihirdetett 5.B.2023/2016/100. számú ítéletével a III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett csalás büntetéseben [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont]. Ezért a III. rendű terheltet 3 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a III. rendű terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. február 10-én kihirdetett 27.Bf.7848/2020/17. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy a III. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét 2 év 10 hónapra, a közügyektől eltiltást 3 évre enyhítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a III. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti okból a támadott határozat hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

[4] Az indítvány szerint az ügyészség a B.6256/2015/9-I. számú vádiratával csalás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű és a II. rendű terheltekkel szemben emelt vádat 2016. október 21. napján a Budai Központi Kerületi Bíróságon. A 7.B.2023/2016. szám alatt folyamatban lévő ügyben a bíróság a 2017. október 27. napjára tűzött folytatólagos tárgyalásra tanúként idézte a III. rendű terheltet, akit tanúként ki is hallgatott ezen a határnapon. A III. rendű terhelt tanúvallomására az I. rendű és a II. rendű terhelt megváltoztatta a korábbi vallomását, melyre tekintettel az elrendelt szembesítés nem vezetett eredményre. Kifogásolta, hogy az I. rendű és a II. rendű terheltek vallomásának tartalma

ellenére a bíróság nem figyelmeztette őket a hamis vád tilalmára. Ezáltal a szembesítés során sem a terhelt, sem a tanú (III. rendű terhelt) eljárási jogai és a vallomástétel korlátai nem voltak a törvény szerint biztosítottak.

[5] Kifejtette, hogy a III. rendű terhelt eljárásjogi helyzete az ügy bírósági szakaszában változott, vele szemben nyomozást rendelt el a hatóság, amelyet 3 hónap alatt be is fejezett, majd vádat emelt ellene az ügyészség B.624/2008/12. szám alatt. A vádat a bíróság a III. rendű terhelt részére 2018. szeptember 5-én kézbesítette.

[6] Sérelmezte, hogy a B.624/2008/12. számú vádirat alapján indult büntetőügyet a bíróság nem egyesítette a 7.B.2023/2016. számú üggyhöz, ennek ellenére mégis egy eljárásban bírálta el a két ügyet. Álláspontja szerint, mivel elmulasztott a bíróság végzést hozni az egyesítésről, így nem volt törvényes az eljárása.

[7] Kifogásolta továbbá a védő, hogy a III. rendű terhelt esetében anélkül folytatta le a bíróság az eljárást, hogy a vádirat ismertetésre került volna. Ezt a mulasztást csupán ügyészi indítványra, a tárgyalás utolsó percében pótolta. Továbbá a bíróság elmulasztotta a III. rendű terhelttel közölni a törvényes figyelmeztetéseket, valamint a vádra sem nyilatkoztatta.

[8] Az indítványozó szerint a III. rendű terhelt tekintetében a bíróságnak előkészítő ülést kellett volna tartania. Ennek elmulasztása miatt a másodfokú bíróságnak hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú ítéletet.

[9] Álláspontja szerint a bíró személyében történt változás miatt történő tárgyalás megismétlése aggályos. Ugyanis a 2019. január 17-i tárgyalást a bíróság 8.00 órakor kezdte meg, és a jegyzőkönyvből kitűnően 8.50 órakor fejezte be. Ennek tükrében 50 perc alatt ismertette a két oldalon felsorolt iratokat, korábbi tárgyalási jegyzőkönyveket, valamint az ügyész a vádat. A védő szerint nem a Be.-ben előírt módon került megismétlésre a tárgyalás, mivel nem elegendő, ha a jegyzőkönyvben felsorolásra kerülnek az iratok, azoknak a lényegét ismertetni kell.

[10] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság eljárási hibát vétett, amikor nyilvános ülésen bírálta el a fellebbezéseket. Az I. rendű terhelt által becsatolt írásbeli vallomás vizsgálata nyilvános ülésen nem volt szabályszerű, mivel azt vallomásként kell értékelni, a terhelt vallomása azonban bizonyítási eljárás keretein belül szerezhető be. Ezért a másodfokú bíróságnak tárgyalást kellett volna tartania, mivel a nyilvános ülésen nincs lehetőség bizonyításra.

[11] Mindezek alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[12] A Legfőbb Ügyészség BF.627/2021/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.

[13] Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott eljárási szabálysértések a Be. 649. § (2) bekezdésében nincsenek nevesítve, így azok felülvizsgálati eljárás alapjául nem szolgálhatnak.

[14] Álláspontja szerint az indítvány az egyes eljárási szabálysértésekhez kapcsolódóan a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, ezáltal a tényállás megalapozottságát is vitatja, ami a felülvizsgálati eljárásban törvényben kizárt.

[15] Az ügyészség ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt utasítsa el.

[16] A III. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra tett észrevételében kifejtette, hogy álláspontja szerint a felülvizsgálati indítványának indokolása, annak tematikája, részletezése, az egyes eljárásjogi szabálysértésekre való hivatkozásai alkalmasak arra, hogy a felülvizsgálati eljárást a Kúria lefolytassa. Pontosította a jogszabályi hivatkozást, e szerint a Be. 649. § (2) bekezdésben foglaltakra figyelemmel, a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjában írt hatályon kívül helyezési ok alapozza meg a felülvizsgálatot.

[17] Az indítványozó szerint a bíróság törvényesen volt megalakítva és törvényesen folytatta le az eljárást a B.6256/2015/9-I. számú vádirat alapján, azonban nem hozott végzést az egyesítésről a B.624/2018/12. számú vádirat alapján indult büntetőügy vonatkozásában. Ezért a III. rendű terhelt bűnösségének megállapítása érdekében benyújtott vádirat elbírálása során a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, legitimációja hiányzott ahhoz, hogy a III. rendű terhelttel szemben bizonyítást folytasson le, és a bűnösség kérdésében döntést hozzon.

[18] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.

III.

[19] A III. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[20] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[21] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[22] A Be. 608. § (1) bekezdés a következő eljárási szabálysértéseket tekinti hatályon kívül helyezési oknak:

- a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
- az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
- a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,
- a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező,
- a bíróság a 492. § (1) bekezdés c)-d) és i) pontjában, valamint a (2) bekezdésében vagy az 567. § (1) bekezdés a)-b) és g) pontjában, valamint a (2) bekezdésben meghatározott valamely ok törvénytörtő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,
- az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes,
- az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik,
- az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el, vagy az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el a vádirati tényállástól.

[23] Sem az egyesítéssel kapcsolatos bírósági döntések, sem a vád ismertetésének és a terhelti figyelmeztetésnek a tárgyaláson való elmaradása nem alapozhat meg a Be. 608. § (1) bekezdés szerinti abszolút hatályon kívül helyezési okot. Másképpen szólva az egyesítés esetleges hibái vagy hiányosságai, a vád ismertetésének és a figyelmeztetés hiánya relatív eljárási szabálysértések, amelyek nem tartoznak ebbe a kimerítően felsorolt, a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe, így nem képezik felülvizsgálat tárgyát.

[24] Az indítványban foglaltakkal ellentétben a Kúria megjegyzi, hogy az iratok alapján megállapítható, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a csalás büntette miatt a III. rendű terhelt ellen 7.B.986/2018. szám alatt folyamatban lévő büntetőügyet a 2018. június 4. napján meghozott és 2018. szeptember 13-án véglegessé vált 7.B.986/2018/2. számú végzéssel egyesítette a 7.B.2023/2016. számú üggyhöz. A vádismertetés a III. rendű terhelt tekintetében a 2019. január 17-i tárgyaláson megtörtént.

[25] Az indítványozó tárgyalás megismétlésére vonatkozó kifogásával kapcsolatban a következőkre mutat rá a Kúria.

[26] A Be. 518. § (3) bekezdése alapján a tárgyalást meg kell ismételni, ha a tanács összetételében változás történt. A hivatkozott (3) bekezdés utolsó mondata szerint a bíróság a tárgyalást a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével ismétli meg.

[27] Az elsőfokú bírósági eljárásban a 2019. január 17-i tárgyalási jegyzőkönyv szerint az eljáró bíró megállapította, hogy a bíró személyében változás történt, ezért a tárgyalást megismételte a korábbi tárgyalási jegyzőkönyvek alapján az addigi bizonyítási eljárás lényegének ismertetésével.

[28] Az ismertetés nem jelenti azt, hogy az addig megtartott érdemi tárgyalások jegyzőkönyvét szó szerint fel kell olvasni. Az ismertetésnek a bizonyítás lényegét kell érintenie. A Be. tárgyalás megismétlésének könnyítő rendelkezése, miszerint az ismertetést a tárgyalás korábbi anyagának lényegére korlátozza, mely – különösen – a korábbi tárgyaláson megjelentek, a foganatosított eljárási cselekmények, esetlegesen meghozott határozatok felsorolására, szükség szerint – tartalmát tekintve – érdemi összefoglalására koncentrálhat.

[29] A terhelti figyelmeztetés elmaradását illetően az iratokból a következők állapíthatók meg.

[30] Kétségtelen, hogy a III. rendű terhelt kihallgatását megelőzően a 2019. április 25-i tárgyaláson a terhelti figyelmeztetés elmaradt. Azonban a következő tárgyalási napon, 2019. szeptember 23-án a bíróság a III. rendű terheltet figyelmeztette a Be. 185. § (1) bekezdés a)-d) pontjára és a Be. 523. § (1) bekezdésére.

[31] A Be. 185. § (4) bekezdés b) pontja szerint a terhelti figyelmeztetés vagy a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt közlése vallomásként akkor vehető figyelembe, ha a terhelt a terhelti figyelmeztetés után a közlését fenntartja.

[32] A figyelmeztetést követően a III. rendű terhelt úgy nyilatkozott, hogy a figyelmeztetést megértette, a vádlottként tett vallomását azonos tartalommal a figyelmeztetésre tekintettel fenntartja (Budai Központi Kerületi Bíróság 5.B.2023/2016/83. számú jegyzőkönyv, 2. oldal 4. bekezdés).

[33] Ekként ezen relatív eljárási szabálysértést a bíróság orvosolta.

[34] A felülvizsgálati indítványban a védő sérelmezte a III. rendű terhelttel szemben indult büntetőügyben az előkészítő ülés megtartásának elmaradását is.

[35] Jelen esetben relatív eljárási szabálysértésről sincs szó. A III. rendű terhelttel szemben indult büntetőügyet – az előzőekben leírtak szerint – egyesítette a bíróság a jelen ügy tárgyát képező büntetőügyhöz. Az egyesített ügy igazodik az alapügy folytatására vonatkozó szabályokhoz, melyre figyelemmel előkészítő ülés tartása jelen esetben fel sem merülhetett.

[36] A Be. 875. § (1) bekezdése szerint, ha az ügyiratok e törvény hatálybalépése előtt a bírósághoz érkeztek, a bíróság e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül előkészítő ülést tart, kivéve, ha a bíróság e törvény hatálybalépését megelőzően kitűzte a tárgyalást. Az alapügy az elsőfokú bíróságra 2016. október 21-én érkezett, így a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt indult, és a bíróság a Be. hatálybalépése előtt megkezdte a tárgyalást.

[37] Az indítványozó kifogása a másodfokú bíróság eljárásával kapcsolatban szintén nem foghatott helyt a következők miatt.

[38] A Be. 599. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani. A Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú bíróság tárgyalást tart, ha bizonyítás felvétele szükséges.

[39] A másodfokú ítélet indokolásában utalt arra, hogy szükségtelen az I. rendű terhelt nyilatkozatában foglaltak miatt az ügy tárgyalásra utalása, részint mert az az I. rendű terhelt cselekvőségét nem érintette, másrészt az abban foglaltak eltérő tényállás megállapítására nem voltak alkalmasak tekintve, hogy az eljárás során elhunyt személyt jelölt meg a bűncselekmény felbujtójaként (másodfokú ítélet 11. oldal második bekezdés).

[40] Következésképpen a másodfokú bíróság indokaiban kifejtettek szerint az I. rendű terhelt nyilatkozata alapján bizonyítás felvételét nem tartotta szükségesnek, ezért a bizonyítási indítványt elutasította.

[41] Mindezek alapján törvényesen járt el a másodfokú bíróság, amikor nyilvános ülést tartott az ügyben.

[42] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[43] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[44] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Kúria
3.Bfv.503/2021/10

8

Budapest, 2022. január 26.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző